

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Pintér B. Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Kovács Kázmér Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Kázmér ügyvéd) által képviselt **Zrt.** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2005. december 19. napján kelt 8.G.40.535/2004/75. számú ítélete ellen a felperes által 83. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, az elsőfokú perköltség tárgyában pedig részben megváltoztatja, s a beavatkozó javára az elsőfokú perköltség megfizetését mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 900.000. (Kilencszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen az alperesnek 1.200.000. (Egymillió - kettőszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes jogelődje - privatizációs pályázat eredményeként - 1994. január 13-án 95 millió forint vételár ellenében megvásárolta az alperes jogelődjétől az "A" Kft. 100%-os állami tulajdonú üzletrészt. Az üzletrész-átruházási szerződésben a felperes jogelődje kijelentette, hogy ismeri az "A" Kft. gazdasági, pénzügyi, piaci helyzetét, tisztában van a társaság gépeinek, berendezéseinek műszaki állapotával, ismeri a társaság tulajdonában álló ingatlanokon fennálló terheket és a cég által a környezetre gyakorolt hatásokat, továbbá tudatában van a társaság Irma utcai ingatlanát érintő peres eljárásnak, és az ebből adódó jogkövetkezményeket a per kimenetelétől függetlenül magára vállalja. Elfogadta a társaság akkori képviselői által tett, az üzletrész-átruházási szerződés mellékletét képező nyilatkozatokban foglaltakat, és kijelentette, hogy minden szavatossági igényéről lemond, kivéve, ha a nyilatkozatokban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak.

Az "A" Kft. 2003. április 30-ai kezdő időponttal felszámolás alá került.

A felperes módosított keresetében 687.884.000.Ft kártérítés és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Kifejtette, hogy az "A" Kft. azért vált fizetéseképtelenné, mert működtetéséhez az alperes szerződésszegése (a társaság vagyoni helyzetére vonatkozó valótlan adatközlés, illetve az, hogy nem segítette elő, hogy az "A" Kft. vagyonával teljeskörűen rendelkezessen) folytán nem tudott tartósan pénzügyi forrásokat biztosítani. Az üzletrész ellenértékeként kifizetett 95 millió forint a felszámolás elrendelése folytán számára kárként jelentkezett, így ennek kamatokkal növelt összegét, összesen 467.011.000.Ft-ot az alperes köteles megtéríteni. Az "A" Kft. működése egyébként sem volt kellően eredményes, így a papíriparban szokásosan elvárható, összesen 175 millió forintot kitevő nyereségtől is elesett. Emellett az "A" Kft. a forráshiányos helyzete miatt további üzleti lehetőségektől és támogatásoktól is elesett; az ebből a jogelődjét mint tulajdonost ért hátrányok egyrészt 25 millió Ft, másrészt 15 millió Ft általános kártérítés megfizetésével szüntethetők meg. Az "A" Kft. tulajdonában álló ... szám alatti ingatlan területe pedig 1086 m²-rel kisebb volt a vele közölt területnagyságnál; ebből további 5.873.000.Ft kára keletkezett. Mindezek alapján az alperes összesen 687.884.000.Ft kártérítés megfizetésére köteles.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A követelést mind jogalapjában, mind összszerszerűségében vitatta, és elévülésre is hivatkozott.

A beavatkozó osztotta az alperes jogi álláspontját.

Az elsőfokú bíróság a 2005. december 19-én kelt 75. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 900.000.Ft eljárási illetéket, valamint az alperesnek és az alperesi beavatkozónak személyenként 2.500.000. - 2.500.000.Ft elsőfokú perköltséget. A határozat indokolása szerint az 1994. január 13-án megkötött üzletrész-átruházási szerződés megszegéséből eredő igények a 2004. március 10-ei perindításig elévültek. Az elévülés megszakadását a felperes nem tudta igazolni, az 1997. december 17-én lefolytatott egyeztető tárgyalásról felvett emlékeztető szerint ugyanis ekkor nem a felperes, hanem az "A" Kft. jelentett be kártérítési igényt az alperessel szemben, és az 1998. január 9-én és március 3-án kelt levelek sem a felperestől, hanem az "A" Kft-től származnak, ez utóbbi társaság kárigény-bejelentését tartalmazzák. A dr. Kovács Kázmér ügyvéd részére az alperes jogelődjének képviselőjeként való eljárásra adott meghatalmazás pedig a Ptk.327.§. (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az esetleges felperesi követelés elévülésének megszakítására nem lehet alkalmas. E körben az elsőfokú bíróság a felperes indítványa ellenére mellőzte 1, 2, 3 és 4 tanúk meghallgatását. Egyrészt ugyanis az alperes jogelődje az érintett személyek részére a titoktartás alóli felmentést nem adta meg, másrészt az általuk kiállított okiratok valódisága és tartalma nem is volt vitás, így meghallgatásuk nem volt szükséges. Azt pedig, hogy a "A" Kft. a felperes jogelődjének képviselőjeként terjesztette volna elő kártérítési igényét, a csatolt okiratok nem támasztják alá. A keresettel érvényesített követelések tehát elévültek, azokat a Ptk.325.§. (1) bekezdéséből következően bírósági úton nem lehet érvényesíteni. Ettől függetlenül a felperes a kárát, az okozati

összefüggést és az alperes jogellenes magatartását sem bizonyította, így a keresetet az elévülés megállapíthatóságának hiányában is el kellett volna utasítani. Az alperes jogelődjenek a szerződésszegésért való felelősségét - a felperes részére kedvező vételár-fizetési lehetőség biztosítása mellett - egyébként is korlátozták; az üzletrész-átruházási szerződés e kikötése érvényes, a perben az alperes erre is alappal hivatkozott.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, és annak megváltoztatásával keresete teljesítését kérte. Fellebbezése indoklásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértve hozta meg határozatát, az alperes védekezésének minden lényeges elemét ugyanis a perben az a beavatkozó terjesztette elő, akinek beavatkozását tévesen engedték meg. Emellett az elsőfokú bíróság jogszabályt sértve akadályozta meg azt is, hogy az alperesi védekezést tanúbizonyítással cáfolja, és törvénysértő módon szerezte be hivatalból és használta fel jogelődje, a "B" Kft., valamint az "A" Kft. cégmásolatait. Mindezekre tekintettel kérte a hivatalból beszerzett okiratok és a beavatkozó által tett nyilatkozatok mellőzését, valamint azt, hogy a tanúk meghallgatásának elmaradását, miután ez az alperesnek a titoktartás alóli felmentést megtagadó nyilatkozata folytán következett be, az ítéletábra az alperes terhére értékelje. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú eljárás során megfelelően igazolta, hogy az elévülést több ízben megszakította, követeléseinek elévülését ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg. A kártérítés törvényi tényállási elemeit szintén bizonyította, az alperes jogelődjenek a szerződésszegésért való felelősségét pedig - megfelelő ellentételezés hiányában - jogszerűen nem korlátozhatták. Végül kiemelte, hogy az alperes részére megítélt elsőfokú perköltség is eltúlzott mértékű, az ugyanis nem áll arányban a kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult.

A beavatkozó osztotta az alperes jogi álláspontját.

Az ítéletábra azonban a másodfokú eljárás során a 2007. október 17-én kelt Gf.II.20.025/2007/9/I. számú végzésével a beavatkozót a perből kizárta, a Legfelsőbb Bíróság pedig a Gf.IX.30.445/2008/7. számú határozatával e végzést helybenhagyta.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ügy érdemi elbírálására kiható, lényeges eljárási szabálysértést nem követett el. Ezért az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§. (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, és érdemi döntése is helytálló, bár határozatának jogi indokolása részben megváltoztatásra szorul.

I.A 467.011.000.Ft összegű követelés elévülése - az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben - nem állapítható meg.

E kárigényét ugyanis a felperes arra alapította, hogy az "A" Kft. az alperesi jogelőd szerződésszegésével összefüggésbe hozhatóan fizetéseképtelenné vált, felszámolás alá került, és így a megvásárolt üzletrész értéktelenedett. A kifizetett vételár ezért a felperes érvelése szerint számára kárként jelentkezett, melynek késedelmi kamatokkal növelt összegét az alperes köteles megtéríteni.

A követelések elévülése azonban a Ptk.326.§. (1) bekezdéséből kitűnően esedékessé válásukkal kezdődik meg. A kártérítési követelések pedig a károsodás bekövetkeztével válnak esedékessé. Ez az időpont nem feltétlenül azonos a károkozó magatartás kifejtésének idejével, a károkozó magatartás és a kár bekövetkeztének időpontjai ugyanis elválhatnak egymástól.

A jelen esetben a felek az üzletrész-átruházási szerződést valóban 1994. január 13-án kötötték meg, az "A" Kft. azonban csak 2003. április 30-án került felszámolás alá. Így a felperes csupán ez utóbbi időpontban került abba a helyzetbe, hogy állított kárigényét érvényesítse. E követelés elévülése ezért a 2004. március 10-ei perindításig nem következhetett be.

Ettől függetlenül a kereset elutasításáról e körben is helyesen rendelkezett az elsőfokú bíróság, a kártérítés törvényi tényállási elemeit ugyanis a felperes többszöri felhívás ellenére sem bizonyította. A kár összegének 467.011.000.Ft-ban történő meghatározása egyébként is spekulatív számításokon alapszik, az okozati összefüggést pedig, vagyis azt, hogy az üzletrész értéktelenné válása az állított alperesi szerződésszegés következménye, a peradatok nem igazolták. Az alaptalan kártérítési igényt ezért valóban el kellett utasítani.

II.

A 175 millió Ft összegű kárigényét a felperes arra alapította, hogy "A" Kft. a működése során az alperes szerződésszegése folytán nem érte el a tőle elvárható eredményeket, majd öt, egyébként nyereséges év elteltével veszteségesé is vált, és ebből eredően jogelődjének mint tulajdonosnak a papíriparban szokásosan elvárható nyereség mértékének alapulvételével 175 millió Ft összegű elmaradt haszonból álló kára keletkezett.

Az így meghatározott kár bekövetkeztése - a követelés megalapozottsága esetében - folyamatos volt, vagyis a perindítást megelőző öt éven belül, tehát 1999. márciusát követően felmerült kártételek a Ptk.324.§. (1) bekezdéséből és 326.§. (1) bekezdéséből következően semmiképp nem évülhettek el. A követelés korábban esedékessé vált része viszont valóban elévült; e körben az ítélet az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal egyetért. Az elévülés megszakítására ugyanis a Ptk.327.§. (1) bekezdéséből kitűnően a követelés teljesítésére irányuló felszólítás, a követelés bírósági úton való érvényesítése, továbbá megegyezéssel való módosítása - ideértve az egyezséget is -, valamint a tartozásnak a kötelezett részéről való elismerése lehet alkalmas. Azt viszont, hogy a jelen követelés módosítását illetően a felek megegyeztek, illetve egyezséget kötöttek volna, illetve, hogy az alperes a tartozást elismerte volna, maga a felperes sem állította. Azt pedig, hogy a követelés teljesítésére az alperest az elévülés megszakítására alkalmas módon írásban felszólította

volna, a felperes nem tudta bizonyítani. Az e körben becsatolt, az alpereshez intézett levelek, nyilatkozatok ugyanis - az elsőfokú ítéletben helyesen részletezettek szerint - nem a felperestől származnak, nem az ő igénybejelentését foglalják magukban. A dr. Kovács Kázmér ügyvéd részére az alperes képviseletében való eljárásra adott meghatalmazásból pedig nem tűnik ki, hogy a felperes jogelődje mikor, milyen konkrét követelést jelentett be, így önmagában ez az okirat az elévülés megszakadását nem igazolhatja.

Az összességében 175 millió forintban meghatározott kárigény azonban mind az elévült, mind az el nem évült részében megalapozatlan is volt, a kártérítés tényállási elemeit ugyanis a felperes az elsőfokú bíróság többszöri felhívása ellenére sem bizonyította. (Az elévülés megszakadása körében meghallgatni kért tanúk kihallgatásának elmaradása a jogvita érdemi eldöntését már csak ezért sem befolyásolhatta.) A kár meghatározása ugyanis teljes mértékben feltételezéseken alapuló spekulatív számításokon nyugszik, az állított alperesi szerződésszegés és az "A" Kft. működésének eredménytelensége közötti okozati összefüggést pedig a peradatok nem igazolták. Önmagában az, hogy a felperes az eljárás során tényállításait számos alkalommal megismételte, a kártérítés törvényi tényállási feltételeinek bizonyítását nem helyettesítheti.

Ezért a keresetet e részében is el kellett utasítani.

III.

A 25 millió forint összegű kártérítési igénye ténybeli alapjaként a felperes azt adta elő, hogy az "A" Kft-nek az alperes szerződésszegése folytán kialakult forráshiányos helyzete miatt 2000. évben, illetve azt követően nem tudott élni egy **helység 1-i** kedvező üzleti befektetési lehetőséggel, és ebből jogelődjének mint tulajdonosnak 25 millió forintos általános kártérítéssel kompenzálható kára keletkezett.

A 2000-ben, illetve azt követően bekövetkezett kár miatt támasztott kártérítési igény elévülése a 2004. március 10-ei perindításig a Ptk.326.§. (1) bekezdéséből és 324.§. (1) bekezdéséből kitűnően a 2004. március 10-ei perindításig semmilyen esetben sem következhetett be. A kártérítés tényállási elemeit, illetve az általános kártérítés alkalmazhatóságát azonban a felperes e körben sem igazolta, így keresetét e részében is el kellett utasítani.

IV.

A 15 millió forint összegű kárigényét a felperes arra alapította, hogy az alperes szerződésszegése folytán forráshiányos "A" Kft-nek köztartozásai keletkeztek, emiatt pedig nem részesülhetett különféle állami támogatásokban (Széchenyi-terv, környezetvédelmi támogatás) és az így kiesett bevételeit a felperesi jogelődnek kellett pótolnia. E kiadás kompenzálására a felperes érvelése szerint 15 millió forint általános kártérítés lehet alkalmas.

Az így meghatározott kárigényét a felperes nyilvánvalóan csak azt követően érvényesíthette, miután az adott támogatási lehetőségek megnyíltak. Ebből eredően a kárnak a perindítást megelőző öt éven belül felmerült része - a követelés megalapozottsága esetében - nem évülhetett el; az elévülés csupán a korábban bekövetkezett kártételek esetében állapítható meg (e körben egyébként az elsőfokú bíróság helytálló okfejtésének megfelelően).

A kártérítés törvényi tényállási elemeit azonban a felperes az elsőfokú bíróság felhívásai ellenére e vonatkozásban sem az elévült, sem az el nem évült kártételek esetében nem bizonyította. Így a keresetet e részében is el kellett utasítani.

V.

A ... szám alatti ingatlan területi változásával kapcsolatban a felperes jogelődje "C" felperesi ügyvezető saját nyilatkozatából (8.G.40.535/2004/54. számú jegyzőkönyv 9. oldal) kitűnően 1996-ban került abba a helyzetbe, hogy kárigényét érvényesítse. A követelés ezért a Ptk.324.§. (1) bekezdése alapján öt év elteltével elévült, az az elévülésre hivatkozó alperessel szemben a Ptk.325.§. (1) bekezdéséből következően bírósági úton nem érvényesíthető. Az elévülés megszakítása - e konkrét kárigényre vonatkozó, a felperesi jogelődtől származó írásbeli felszólítás hiányában - nem állapítható meg, e körben az ítéletábra az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal egyetért.

Mindezek alapján e kereseti kérelmet is el kellett utasítani.

* * *

Ezért az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján - az indokolás részbeni módosításával - a per fő tárgya tekintetében helybenhagyta.

Az alperest megillető elsőfokú perköltség összegét az elsőfokú bíróság az általa hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján helyesen állapította meg, az a perértékkel és a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban áll, eltúlzottnak nem tekinthető. Az elsőfokú ítélet megváltoztatására ezért a fellebbezés alapján e körben sem kerülhetett sor.

A perből kizárt beavatkozót azonban a megfelelően a jelen esetre is alkalmazható Pp.83.§. (1) bekezdés utolsó mondatából következően perköltség nem illetheti meg, ezért az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp.253.§. (2) bekezdése szerint e részében megváltoztatva a beavatkozó javára az elsőfokú perköltség megfizetését mellőzte.

A másodfokú eljárásban is vesztes felperes a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§. (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperes másodfokú perköltségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj áfát is magában foglaló összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. (2), (5) és (6) bekezdései alapján a perérték és a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével állapította meg.

G y ő r , 2009. április 29.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Farkas Attila sk.**
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: